

Motion till riksdagen 2024/25:2889

av Mikael Dahlgvist (S)

Digitalt utanförskap

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta ett initiativ för att ta fram en nationell plan för att minska det digitala utanförskapet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Digitalt utanförskap är ett begrepp som beskriver den grupp av människor i ett samhälle som av någon anledning sällan eller aldrig utnyttjar internet och tar del av digitala tjänster.

Alltfler känner sig osäkra när det gäller att använda digitala tjänster och avstår därför att använda dessa då de tror att de lätt ska bli utsatta för bedrägerier. Enligt Internetstiftelsen så avstår 15 procent (2022) av användarna från digitala tjänster då de tror att de ska utsättas för ”hackare”. Detta riskerar att skapa digitala klyftor mellan de som snabbt tar till de nya tjänsterna och de som avstår p g av rädsla. Det är framförallt äldre, funktionshindrade och utrikesfödda som har svårt med denna förändring. Bland grundskoleutbildade och funktionshindrade använder var femte person inte internet alls.

Digitaliseringen av samhället sker i allt snabbare takt. Genom att digitalisera viktiga samhällstjänster öppnar vi både möjligheter, men skapar också svårigheter. Särskilt när de traditionella, icke-digitala tjänsterna avvecklas snabbare än vad invånarna hinner anpassa sig och det gör att de känner sig utanför.

Många digitala tjänster är numera inbäddade i centrala samhällsverksamheter, som att boka en läkartid och legitimera sig med bank-id. I vissa fall har de traditionella icke-digitala samhällstjänsterna dessutom avvecklats helt. Personer som inte använder internet riskerar att få en begränsad delaktighet i samhället vilket blir ett problem inte bara för personen själv utan även ett samhällsligt och i förlängningen ett demokratiskt problem.

Karolinska Institutet har forskat på konsekvenser av ett digitalt utanförskap bland äldre och har konstaterat att de som står utanför det digitala samhället idag riskerar att

helt isoleras från sociala sammanhang och förlora sin delaktighet i samhället med stora negativa konsekvenser som följd.

Det behöver finnas alternativa vägar att gå vid sidan av den digitala vägen med identifiering via e-legitimation. Annars riskerar människor som av olika anledningar inte har tillgång till e-legitimation att stå utanför avgörande samhällsfunktioner. Regeringen bör därför ta ett initiativ för att ta fram en nationell plan med förslag på konkreta åtgärder för att minska det digitala utanförskapet.

Mikael Dahlqvist (S)